

Peaasi, et on tahtmist – küll siis

SIGNE VALDMANN
PÕHJA-HARJU KOOSTÖÖKOGU

See lause koondab kokku Põhja-Harju Koostöökogu kahel viimasel välisõppereisil kogetu kõige olulisema järelduse – kui tahtmist on, ei ole ükski asi võimatu, ning koos saab käima tõmmata ja käimas hoida väga suuri asju.

Huvi kogukonna ja ühiskondliku tegevuse vastu on Eestis viimastel aas-

tatel märkimisväärselt kasvanud. Võib aga täheldada, et läbi aastate on muutunud ka kogukondliku aktiivsuse iseloom – kui varasemalt koondus see pigem kultuurilise isetegevuse ümber, kus seltside roll oli pigem meelelahutuse võimaluste loomisel ning traditsioonide hoidmisel ja säilitamisel, siis nüüd võtavad kogukonnaühendused järjest enam vastutust ka oma kogukonna elukeskkonna kujundamise, arendamise ja elujõulisuse eest.

Koos jõuab rohkem

Et kogukonna jõud on üks võimas ja töökindel mootor, sai näha ja kogeda septembris toimunud inspi-ratsioonireisidel Iirimaa ning Põhja-Rootsi Lapimaale. Iirimaa õppereis toimus projekti „Arukad külad, nutikad kogukonnad“ raames ning reisiseltskonnas olid Põhja-Harju Koostöökogu poolt aruka küla programmis osalenud külade kaheksa esindajat (Jõelähtme valla Neeme küla, Rae val-

leidub ka võimalusi!

la Uuesalu küla ja Viimsi valla Lubja küla).

Nelja päeva jooksul külastati kolme LEADER-tegevuspiirkonda ning tutvuti 14 erineva projektiga, mis olid kõik suurepärased näited kogukondlikust sotsiaalsest ettevõtlusest, kaasmisest ning vabatahtliku töö rollist maaelu arengus. Näiteks Corki maa-konna põhjaosas asuvasse Banteeri külla on kogukonna initsiatiivil rajatud täismõotmetes jalgpalliväljak, tri-

büünid ning kohvik ja kogukonna lastehoid. Kogukond nägi vajadust, said kokku, pidasid plaane ning lükkasid asjad käima - sealjuures on kogukonnaliikmete endi nii rahaline kui ka vabatahtliku töö panus märkimisväärselt suur. Duhallow piirkonnas üllatas eestlasi järgmine väga laiapõhjaline sotsiaalne ettevõtmine, mille alla kuulusid kogukonna pesumaja, mööbli restaureerimine ja taaskasutuse müügipunkt ning kogukonna söökla. Loomise faasis panustasid inimesed vabatahtlikult, kui ettevõtte aga juba tulu hakkas teenima, sai mõned inimesed ka palgale võtta.

Lapimaa näiteid

Õppereis Põhja-Rootsi Lapimaale toimus koostööprojekti „Uut hoogu“ raames ning Põhja-Harju Koostöökoogu piirkonnast oli kaasas kümme kogukonnaentusiasti Rae, Viimsi ja Jõelähtme valdadest. Viie päeva jooksul külastati kolme väga aktiivset kogukonda.

Üks nendest, Vuollerimi küla, paisis silma äärmiselt kõrge kogukondliku ettevõtlikkusega - külas on ligikaudu 800 elanikku ning nad on asutanud umbes 40 MTÜ-d. Ettevõtlus on hästi põimitud kohaliku kultuuri, millest annab tunnistust kohalike ettevõtete väga suur hulk - umbes 60, millest 8 kuulub külakogukonnale! Kogukonnale kuuluvad ettevõtted ehk Bygdebolagid on piiratud vastutusega ettevõtted, mis kõik investeerivad oma kasumi kohaliku kogukonda. Näiteks peab küla ise kooli, külal on oma hotell, juustuvabrik, toitlustusettevõtte, mägiseisefarm, hüdroelektrijaam jne.

Eesti ühiskonnas on kogukondlik sotsiaalne ettevõtlus veel võõras. Nii Iirimaa kui ka Lapimaa näidete edu võti seisnes ilmselgelt aga ka vabatahtlike panustajate väga suures hulgas. Kohalikud tajuvad vastutust oma kodukoha elu edendamise eest ning see pole nende jaoks mitte tüütu kohustus, vaid uhkuse asi. Üheskoos on võetud vastutus ning üheskoos seda ka kantakse.

Põhja-Harju piirkonna reisiseltskond Lapimaal. Vasakult: Rae vallast Rvaks-i esindaja Aivar Aasamäe, Viimsi vallavalitsusest Jane Saks, Neeme külast Signe Valdman, Loo külast Margit Pärtel, Ihasalu külast Kaddi Sibul, Rae vallast Uuesalust Eduard Erkki Laur, Kostivere alevikust Kaili Raamat, Viimsi vallavalitsusest Merit Renlund, PHKK-i juhatuse esimees Meelis Kasemaa, Uusküla külavanem Tõnis Tuuder.

FOTO: TÕNIS TUUDER

Emotsioonid

MEELIS KASEMAA

PÕHJA-HARJU KOOSTÖÖKOGU JUHATUSE ESIMEES

Iirimaa ja Rootsi kogukondade külastamisel oli uudne ja innustav näha väga hästi toimivaid sidusaid kogukondi, kes panustavad nii rahaliselt kui ka vabatahtliku tööga kogukonnale vajalikesse teenustesse. Selline ettevõtluse suund, kus kogukond ise finantseerib ja majandab, on meile uus. Loodan, et juba lähiaastatel näeme ka meie piirkonnas sarnaseid algatusi ja kogukonnaetevõtluse sündi.

TOMEK SÜLD

UUESALU KÜLASELTSI JUHATUSE ESIMEES

Väga inspireeriv oli näha Iiri kogukondade ühtehoidvust ja kõigiga arvestamist. Väljend „nutikas kogukond“ ei tähendanud tingimata ainult füüsilisi nutikaid lahendusi, vaid see nutikus seisnes ka kogukonna eri gruppide loomumises ja kokku toomises. Rohkem tähelepanu pehmetele väärtustele! Seda kindlasti prooviks rohkem kasutusele võtta ka oma kogukonnas.

AIVAR AASAMÄE

RVAKS-I JUHATUSE ESIMEES

Õppereisil Lapimaale avaldas suurt muljet Hakkase küla kogukond, kes üllatas eriliste saavutustega. Nad omavad kohaliku toidupoodi, põhikooli ja bensiniijaama, mis näitab kogukonna enesealgatust ja võimet iseseisvalt hoolitseda oma elanike vajaduste eest. Kohaliku bensiniijaama ehitamise ja Gällivare korterelamu renoveerimisega kasvatati majanduslikku ning sotsiaalset edu. Sellega parandati elamistingimusi ja piirkond muutus atraktiivsemaks elupaigaks. Kolme väikese elamu teisaldamine Malmbergetist Hakkasse räägib kogukonna avatusest ja valmisolekust tervitada uusi liikmeid, aidates mitmekesistada kogukonda ja tuua sisse uusi ideid, oskusi ja kogemusi. Need saavutused võivad olla inspiratsiooniks meie külade kogukondadele, kes soovivad oma piirkonnas midagi erilist saavutada. Hakkase kogemus näitab, et ühise tahte ja tööga on võimalik teha suuri asju ning luua jätkusuutlik ja kaasav kogukond.

